

Gezi Yazısı - Cumhuriyet Edebiyatında Gezi

1. Aşağıdakilerden hangisi gezi yazısı için doğru bir tanımdır?

- A) Toplumu yakından ilgilendiren güncel konuların tartışıldığı yazılardır.
- B) Ünlü kişilerin yaşamının başkası tarafından anlatıldığı metinlerdir.
- C) Görülen yerlerin özelliklerinin tanıtıldığı yazılardır.
- D) Bir yapının nesnel bir şekilde değerlendirildiği yazılardır.
- E) Yaşananların günü gününe aktarıldığı kişisel yazılardır.

- 2. I. Gezi yazılarında, gezilip görülen yerin ilgi çekici özellikleri ele alınır.**
- II. Gezilen yerlerin özellikle tarihî, coğrafi ve sosyal nitelikleri anlatılır.**
- III. Gezi yazılarında gezilen yerlerin özelliklerini anlatmanın dışında üsluba da dikkat edilir.**
- IV. Gezi yazılarında yörenin dil, din, inanç, âdet, gelenek, görenekleri anlatılabilir.**
- V. Gezi yazılarının romanlar gibi kurgusal bir yapısı vardır.**

Numaralanmış cümlelerin hangisinde gezi yazısıyla ilgili yanlış bir bilgi bulunmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- 3. Güney istasyonlarından birinde iki saatten beri üşüyerek tren bekliyorum. Kasabadan yarım saat uzakta sık bir ağaçlık arasında kaybolmuş bir istasyoncuk... Neredeyse karşı tepelerde tan atacak... Fakat biz zifiri karanlık ve sessizlik içindeyiz. Etrafımızı saran, tepemizde gökyüzüne doğru alabildiğine uzanıp gidiyor gibi görünen ağaçların karanlığı; kalın bir buğu tabakasıyla kapalı göğün gözlerinde kendi karanlığı...**

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici öğelerden yararlanılmıştır.
- B) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırma yapılmıştır.
- D) Farklı duyularla algılanabilecek ayrıntılara yer verilmiştir.
- E) Üçüncü kişili anlatım kullanılmıştır.

- 4. Bursa'yı arkada bırakıp ovalara daldık. Ağaçlar yarı çiçek, yarı yaprak, en güzel çağında... Ekin tarlaları alabildiğine yeşil... Sekiz, on kilometrede bir, bir çeşme... Her yer sulak. Toprağı azıcık eşseniz su fışkıracak. Türkiye'mizin en verimli, en mamur, Garp'ın, mesela Fransa'nın Normandiya'sını çok andıran, arazisinde yol almaktayız. Hoşa gitmeyen tek şey yok. Uzaktaki dağlar, yaklaştığımız göller ve kasabacıklar, ne varsa, kuzuları, koyunları, hepsi temiz. Mandaları bile...**

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözlemlere sıkça yer verilmiştir.
- B) Benzetme sanatından yararlanılmıştır.
- C) Yazarın anlatılanlarla ilgili beğenisi söz konusudur.
- D) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
- E) Gezi türüne özgü özellikler yer almaktadır.

- 5. Dünyada flamingoların yaşadığı yerlerden birinin Erciş olduğu biliniyor, asıl flamingo ülkesi ise Nakuru Gölü'nün bulunduğu Kenya malum. Anadolu'da alı tuma diye bilinen bu zarif ve kıvılcı kuşların sodalı suları sevdiği besbelli. Renginden ve krater göllerinden yükselirken görülmelerinden dolayı ateş kuşu da denmiş onlara. Flamingolar gerçekten çok zarif kuşlar.**

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme
- B) Açıklama
- C) Tartışma
- D) Karşılaştırma
- E) Sayısal verilerden yararlanma

- 6. Edebiyatımızda gezi yazısı dendiği anda herkesin aklına Evliya Çelebi'nin "Seyahatname"si gelir. Reşat Nuri'nin**

I
Anadolu Notları ve Falih Rıfkı'nın Bizim Akdeniz, Denizaşırı
II III
ve İsmail Habib Sevük'ün Tuna'dan Batıya, Yurttan Yazılar
IV

adlı eserlerini ile Melih Cevdet Anday'ın Düşsem Yollara Yollara'sını unutmamalıyız.

V
Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Gezi Yazısı - Cumhuriyet Edebiyatında Gezi

7. Kale civarında bir güzel dinlenip Akdamar'a gitmek üzere yola koyulduk. Karşımızda Gevaş Sıradağları karlı zirveleriyle bir harika görünüyor. Yolculuğun tamamına yakını göl manzaralı. Yeşil otlaklarda tereyağı, peynir, taze süt ve yayla etinin kaynağı koyun ve sığır sürüleri otluyor. Pazar olduğu için piknikçiler de boş durmamış. Kıyı boyunca mangal ve semaver başları cıvı cıvı. Kıyıya sıfır kahvaltı salonları, Alanya'daki beş yıldızlı oteller gibi dip dibe uzayıp gidiyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Betimleyici ögelere yer verilmiştir.
B) Dil, alıcıyı harekete geçirme işlevinde kullanılmıştır.
C) Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
D) Kişileştirme sanatından yararlanılmıştır.
E) Anlatımda devrik cümleler vardır.

8. Dış kapının kemeri altından Tac Mahal'e bakıyoruz. Servili bir su kanalının sonunda onun klasik olduğu kadar esrarlı güzelliği ve bilhassa hatırası, bizi kendisine doğru çekiyor. Geniş bir mermer taraça ortasında büyük bir kubbe ve yanında daha küçük kubbeler... Nispetlerinde o kadar ahenk var ki uzaktan görülen o sadelik, yaklaştıkça bir ihtişam manasına bürünüyor. Kapı eşiğinde ise ulu ve baş döndürücü bir heybete dönüşüyor.

Bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Röportaj B) Anı C) Günlük
D) Gezi yazısı E) Deneme

9. Göğe doğru yükselen sivri burçlarıyla zamana direnen Dom Katedrali'nin kasvetli soğuk, küf kokulu iç kısmını gezdikten sonra ana giriş kapısından çıkıp meydanı boydan boya katederek köşedeki Dom Forum'a adeta sığındım. Katedral hakkında kaynaklarda "Almanya'nın Köln şehrindeki büyük katedralin ismidir. Katolik mezhebinin ibadethanesidir, inşaatı tam altı yüz otuz iki yıl sürmüştür. Gotik tarzdaki Köln Katedrali yedi bin metre kare alanda yüksekliği yüz elli metreyi bulan iki kulesiyle Unesco Kültür Mirası Listesi'nde yer alıyor." şeklinde bilgiler bulunmaktadır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tartışmacı bir üslupla yazılmıştır.
B) Öğretici bir metinden alınmamıştır.
C) Benzetme ve kişileştirmeler kullanılmıştır.
D) Şehrin tarihî geçmişi anlatılmıştır.
E) Yazar kendi ülkesinin kültürüyle gittiği ülkenin kültürünü karşılaştırmıştır.

10. Çağlayan sesleri ile gönül oyalayıp renklerine, resimlerine doyamadığımız bu şeyin adına tabiat diyoruz. Burada tabiatın her türlü var: Lübnan çamları, yetişen yaylaları ile dağ ve orman tabiatı, denize yukarıdan bakan ve çağlayan döken sonra uzaklarda alçala alçala geniş ve derin bir kumsalda eriyen yalısı ile eşsiz bir kıyıları tabiatı. Sağa döndüğünüzde gözlerinizi görünmez çizgileri ile dinlendiren, sola baktığınızda hayalinizi enginler rüyası içinde sallayan deniz tabiatı, iki taraça ile Toros eteklerine doğru geniş, düz avlık ve seyranlıklar ova tabiatı, hepsi, her çeşidi var.

Bu parçada gezi yazılarının aşağıda belirtilen özelliklerinden hangisi görülmez?

- A) Dilin göndergesel işlevinde kullanılması
B) Açıklayıcı betimlemelere yer verilmesi
C) Anlatılan yerin kültürel özelliklerinin tanıtılması
D) Gözlem ve görselliğin öne çıkarılması
E) Gezilen yerin doğa güzelliklerinin anlatılması

11. Adı geçen bağın ortasında, göğe uzanmış bir yüksek kubbedir ki güya aydınlık hamam camekânı gibi tepesi açıktır. Bu açık yerde altı adet ince mermer sütun üzerinde Kıyanıyan tacı gibi bir kubbecik vardır. Sanatkâr iş üstadı, bu küçük kubbenin ta tepesine halis altın ile yaldızlanmış bir çeşit demir mil üzerine bir bayrak yapmış, ne taraftan rüzgâr eserse o tarafa döner o bayrak. Garip görünüşlüdür. Ama aşağı büyük kubbe sekiz köşelidir. Bu kemerli kubbe içinde dahi sekiz kemer vardır. Her kemerin altında bir kış odası...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici anlatım kullanılmıştır.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Benzetme sanatından yararlanılmıştır.
D) Devrik ve eksilti cümleye yer verilmiştir.
E) Öznel ve nesnel cümlelere örnek vardır.

